

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

пр-кт Берестейський, 10, м. Київ, 01135, тел. (044) 481-32-21, факс (044) 481-47-96
E-mail: mon@mon.gov.ua, код ЄДРПОУ 38621185

Профспілка працівників освіти
і науки України

Про надання інформації

На лист Профспілки працівників освіти і науки України від 19.02.2025 № 02-5/71 щодо позицій Профспілки при формуванні пропозицій до Бюджетної декларації на 2026-2028 роки Міністерство освіти і науки України (далі – МОН) повідомляє наступне.

Відповідно до частини другої статті 33 Бюджетного кодексу України (далі – Кодекс) показники Бюджетної декларації на 2026–2028 роки будуть визначатися з урахуванням положень та показників, визначених на відповідні бюджетні періоди Бюджетною декларацією, схваленою у попередньому бюджетному періоді (Бюджетну декларацію на 2025–2027 роки схвалено постановою Кабінету Міністрів України від 28.06.2024 № 751).

Основні прогностичні макропоказники економічного і соціального розвитку України на 2025–2027 роки схвалено постановою Кабінету Міністрів України від 28.06.2024 № 780.

Відповідно до пункту 29 Порядку розроблення проектів прогностичних і програмних документів економічного і соціального розвитку, Бюджетної декларації та державного бюджету, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26.04.2003 № 621, Мінекономіки щороку до 15 травня має подати Кабінету Міністрів України проект прогнозу економічного і соціального розвитку України на наступний та два подальші роки, щодо якого Кабінет Міністрів України щороку не пізніше 01 червня приймає рішення щодо схвалення прогнозу економічного і соціального розвитку України на наступний та два подальші роки;

Частиною четвертою статті 33 Кодексу передбачено, що Міністерство фінансів України на підставі основних прогностичних макропоказників економічного і соціального розвитку України на середньостроковий період та аналізу виконання бюджету у попередніх і поточному бюджетних періодах прогнозує обсяги доходів державного бюджету, визначає обсяги фінансування державного бюджету, повернення кредитів до державного бюджету й орієнтовні

МОН № 1/5964-25 від 27.03.2025

Підписав: Завгородній Дмитро Володимирович
Сертифікат: 3FAA9288358EC00304000000F1AB3200CD69BF00
Дійсний: з 07.08.2023 13:01:04 по 07.08.2025 13:01:04

граничні показники видатків державного бюджету та надання кредитів з державного бюджету на середньостроковий період.

З огляду на вищезазначене МОН в межах компетенції повідомляє щодо деяких питань, викладених у листі Профспілки працівників освіти і науки України.

Щодо встановлення обсягів видатків на освіту відповідно до статті 78 Закону України «Про освіту» у розмірі не менше 7 % від ВВП. Відповідно до постанови КМУ від 28.06.2024 № 780, прогноз ВВП на 2026 рік заплановано у обсязі 10 123,2 млрд грн. Тож видатки на освітню галузь мають становити не менше 708,6 млрд грн.

Міністерством освіти і науки України підготовлено відповідно до інструктивного листа Міністерства фінансів України від 06.02.2025 № 04110-08-6/3893 та подано до Мінфіну пропозиції Бюджетної декларації на 2026-2028 роки, а також розрахунок вартості **нових політик**, загальний обсяг яких на 2026 рік складає 58,4 млрд гривень (лист МОН від 24.02.2025 № 1/3474-25).

У Державному бюджеті України на 2025 рік зведений бюджет на освіту складає 393,1 млрд грн, то навіть без збільшення всіх інших видатків на 2026 рік (оскільки не можливо зараз спрогнозувати збільшення видатків місцевих бюджетів), а тільки врахування видатків на нові політики, і це **без врахування видатків на публічні інвестиційні проекти**, які плануються окремо, відсоток до ВВП зведених видатків на освіту становитиме 4,5 %.

Як відомо, в умовах воєнного стану пріоритетом державного бюджету є сектор безпеки і оборони, а отже, наявні фінансові ресурси держави насамперед спрямовуються на виконання завдань щодо відсічі збройної агресії російської федерації проти України, забезпечення недоторканності державного кордону і захисту держави, безперебійного функціонування бюджетної сфери та життєво необхідних потреб жителів територіальних громад, реалізацію заходів територіальної оборони і захисту безпеки населення.

Щодо забезпечення законодавчо гарантованих статтею 61 Закону України «Про освіту» розмірів посадових окладів педагогічних і науково-педагогічних працівників з установленням розміру посадового окладу педагогічного працівника найнижчої кваліфікаційної категорії з 2026 року на рівні трьох мінімальних заробітних плат з відповідною їх диференціацією залежно від кваліфікаційної категорії не менше ніж на 10%, а науково-педагогічних працівників - на 25% вище.

Підвищення рівня оплати праці педагогічних, науково-педагогічних та інших працівників закладів та установ освіти є одним з пріоритетних завдань Уряду та Міністерства освіти і науки України.

Відповідно до частини другої статті 61 Закону України «Про освіту» (далі – Закон) посадовий оклад педагогічного працівника найнижчої

кваліфікаційної категорії встановлюється в розмірі трьох мінімальних заробітних плат.

Посадовий оклад педагогічного працівника кожної наступної кваліфікаційної категорії підвищується не менше ніж на 10 відсотків. Найменший посадовий оклад науково-педагогічного працівника встановлюється на 25 відсотків вище від посадового окладу педагогічного працівника найнижчої кваліфікаційної категорії. Кожний наступний посадовий оклад науково-педагогічного працівника підвищується не менше ніж на 10 відсотків від попереднього.

Водночас підпунктом 1 пункту 6 розділу XII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону Кабінету Міністрів України доручено забезпечити до 2023 року поетапну реалізацію положення частини другої статті 61 Закону, передбачивши при цьому щорічне збільшення посадового окладу педагогічного працівника найнижчої кваліфікаційної категорії до чотирьох прожиткових мінімумів для працездатних осіб пропорційно розміру збільшення доходів Державного бюджету України порівняно з попереднім роком, і затвердити відповідні схеми посадових окладів (ставок заробітної плати).

З метою поетапної реалізації положень частини другої статті 61 Закону України «Про освіту» та частини другої статті 36 Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» прийнято постанову Кабінету Міністрів України від 10.07.2019 № 822 «Про оплату праці педагогічних, науково-педагогічних та наукових працівників закладів і установ освіти і науки», якою затверджено нові схеми посадових окладів (ставок заробітної плати) педагогічних, науково-педагогічних та наукових працівників і встановлено щорічне збільшення розмірів посадових окладів, щоб на 1 січня 2023 року вийти на найменший розмір посадового окладу (ставки заробітної плати) педагогічного працівника у розмірі 4 прожиткових мінімумів для працездатних осіб на 1 січня відповідного року. У зв'язку з відсутністю видатків у державному і місцевих бюджетах, необхідних для реалізації цієї постанови, її дія зупинялася у 2020–2024 роках, а також зупинена з 1 січня 2025 року та до кінця календарного року, наступного за роком, в якому припинено або скасовано воєнний стан.

Водночас ураховуючи можливості державного і місцевих бюджетів протягом 2021 – 2024 років Урядом прийнято:

постанову Кабінету Міністрів України від 28.12.2021 № 1391 «Деякі питання встановлення підвищень посадових окладів (ставок заробітної плати) та доплат за окремі види педагогічної діяльності у державних і комунальних закладах та установах освіти», якою упорядковано питання встановлення підвищень посадових окладів (ставок заробітної плати) педагогічним працівникам закладів і установ освіти та доплат за окремі види педагогічної діяльності відповідно до змін у законодавстві в сфері освіти;

постанову Кабінету Міністрів України від 08.11.2024 № 1286 «Деякі питання оплати праці педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти», якою передбачено встановлення доплати за роботу в несприятливих умовах праці педагогічним працівникам закладів загальної середньої освіти державної і комунальної форми власності та рекомендовано органам місцевого самоврядування встановлювати таку доплату педагогічним працівникам інших закладів та установ освіти, які утримуються з відповідного місцевого бюджету.

Також згідно із законами України про Державний бюджет України на відповідні роки відбувалось збільшення розмірів посадових окладів працівників сфери освіти (як і всіх інших працівників бюджетної сфери) за рахунок зростання прожиткового мінімуму для працездатних осіб, від якого в цей період залежав розмір посадового окладу працівника першого тарифного розряду і, відповідно, посадових окладів працівників за іншими тарифними розрядами Єдиної тарифної сітки.

Шостий рік поспіль Державна служба якості освіти спільно з Міністерством освіти і науки України та Українським центром оцінювання якості освіти проводять сертифікацію педагогічних працівників, мета якої – виявляти і заохочувати педагогічних працівників з високим рівнем педагогічної майстерності, які впроваджують у своїй професійній діяльності прогресивні ідеї та новації.

Сертифікат дає право на встановлення 20% доплати до посадового окладу (ставки заробітної плати), а успішне проходження сертифікації зараховується як проходження чергової (позачергової) атестації педагогічним працівником із присвоєнням йому наступної кваліфікаційної категорії або підтвердження наявної вищої кваліфікаційної категорії.

Цього року гранична кількість учасників сертифікації визначена таким чином: 1500 учителів початкових класів; 1000 вчителів математики; 1000 вчителів української мови та літератури; 500 учителів всесвітньої історії, вступу до історії України та громадянської освіти, громадянської освіти, історії України, основ правознавства, курсів «Досліджуємо історію і суспільство», «Історія: Україна і світ», «Україна і світ: вступ до історії та громадянської освіти».

Державною службою якості освіти України спільно з ДОУ «Навчально-методичний центр з питань якості освіти» у вересні 2024 року допущено до навчання 717 кандидатів у експерти з сертифікації вчителів. Успішно пройшли тестування 568 експертів, які отримали сформовані сертифікати і будуть залучені до вивчення практичного досвіду роботи учасників сертифікації (вчителів навчальних предметів (інтегрованих курсів) громадянської та історичної освітньої галузі та/або освітньої галузі «Суспільствознавство») за затвердженою методикою.

З 10 вересня 2024 року розпочато третій етап – вивчення практичного досвіду роботи вчителів початкових класів. До третього етапу допущено 775 вчителів. Станом на 25 вересня взяли участь у третьому етапі 460 вчителів.

З 10 вересня по 25 жовтня 2024 року Державною службою якості освіти України спільно з територіальними органами організовано вивчення практичного досвіду роботи 736 вчителів початкових класів.

З 11 жовтня по 14 жовтня 2024 року Державною службою якості освіти України організовано самооцінювання учасниками сертифікації власної педагогічної майстерності. В самооцінюванні власної педагогічної майстерності взяло участь 330 вчителів навчальних предметів (інтегрованих курсів) громадянської та історичної освітньої галузі та/або освітньої галузі «Суспільствознавство»

Державною службою якості освіти України на виконання пункту 37 Положення про сертифікацію педагогічних працівників Управлінням утворено та забезпечено роботу комісії з визначення порогового бала за результатами вивчення практичного досвіду роботи учасників сертифікації у 2024 році (наказ Служби від 12.11.2024 № 01-10/311). Комісії з визначення порогового бала провели 3-4 грудня засідання з визначення порогового бала. Успішно пройшли сертифікацію: 651 учитель початкових класів (пороговий бал – 120) (протокол комісії від 03.12.2024 № 1); 297 учителів навчальних предметів (інтегрованих курсів) громадянської та історичної освітньої галузі та/або освітньої галузі «Суспільствознавство» (пороговий бал – 103) (протокол комісії від 03.12.2024 № 1); 380 учителів української мови та літератури (пороговий бал – 109) (протокол комісії від 04.12.2024 № 1); 150 вчителів математики (пороговий бал – 108) (протокол комісії від 04.12.2024 № 1). Максимальну кількість балів за результатами вивчення практичного досвіду роботи отримали 34 вчителі початкових класів (140 балів), 9 учителів історії та громадянських дисциплін, 7 вчителів української мови та літератури і 5 учителів математики (по 125 балів). До третього етапу сертифікації було залучено 737 експертів з української мови літератури, 331 експерта з математики, 1227 експертів з початкової освіти та 474 експерта з навчальних предметів громадянської та історичної освітньої галузі та/або освітньої галузі «Суспільствознавство».

Щодо забезпечення обсягів освітньої субвенції місцевим бюджетам в розмірі, необхідному для виплати своєчасної та в повному обсязі заробітної плати педагогічним працівникам закладів освіти, які забезпечують надання повної загальної середньої освіти, залежно від кількості в них класів (груп), створених відповідно до законодавчо визначених норм, з удосконаленням формули їх розподілу з метою наближення до фактичної потреби відповідного закладу освіти;

Міністерством освіти і науки України наказом від 07 серпня 2024 р. № 1112 затверджено Порядок та умови здобуття загальної середньої освіти в

комунальних закладах загальної середньої освіти в умовах воєнного стану в Україні (zareestrovaniy u Ministerstvi yustitsii Ukraini 08 serpnia 2024 roku za № 1222/42567).

Вказані Порядок і умови спрямовані на реалізацію проєкту Школа офлайн, стимулюють до виходу на очне навчання більшої кількості учнів, упорядковують навчання учнів на тимчасово окупованих територіях, за кордоном та в дистанційному форматі. Усі зміни, які відбудуться в шкільній мережі і в організації освітнього процесу з нового 2025/2026 навчального року будуть відображені в ПАК «АІКОМ».

Відповідно, формула розподілу освітньої субвенції також має змінитися задля найбільш ефективного врахування всіх аспектів проєкту Школа офлайн.

Таким чином, Міністерством освіти і науки України при розподілі освітньої субвенції на 2026 рік буде напрацьовано шляхи виокремлення форм здобуття освіти (денна, вечірня, дистанційна, змішана, заочна, екстернатна, сімейна (домашня) форми, педагогічний патронаж за причинами) в окремі елементи Формули.

А також під час подання пропозицій Міністерству фінансів України до Бюджетної декларації на 2026-2028 роки Міністерством освіти і науки України здійснено орієнтовний розрахунок фінансування груп подовженого дня за рахунок освітньої субвенції для учнів, батьки яких працевлаштовані, що вимагає додаткових близько 6,0 млрд грн в освітній субвенції.

Щодо забезпечення субвенції місцевим бюджетам на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами з урахуванням збільшення видатків на підвищення заробітної плати педагогічних та інших працівників;

Листом Міністерства фінансів України від 06.02.2025 № 04110-08-6/3893 про надання інформації для підготовки Бюджетної декларації на 2026–2028 роки було визначено головним розпорядникам коштів подати пропозиції та розрахунки вартості тільки нових політик.

Під час формування бюджетних запитів Міністерством освіти і науки України буде надіслано Міністерству фінансів України додаткову потребу у фінансуванні проведення (надання) корекційно-розвиткових та психолого-педагогічних занять (послуг) для осіб з особливими освітніми потребами в межах субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами.

Щодо передбачення обсягів додаткової дотації на покриття поточних витрат загальноосвітніх навчальних закладів, включаючи потребу на оплату праці непедагогічних працівників, у обсягах, необхідних для забезпечення створення належних умов для здобуття учнями якісної загальної середньої освіти, незалежно від місця їх проживання.

Міністерство освіти і науки України не є розпорядником коштів додаткової дотації та не впливає на визначення її обсягів для окремих бюджетів.

У разі прийняття Мінфіном, як головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову та бюджетну політику, рішення про створення робочої групи з удосконалення критеріїв розподілу додаткової дотації МОН долучиться до її роботи в межах компетенції.

Необхідно відмітити, що МОН і надалі буде продовжувати роботу над врахуванням зазначених у листі Профспілки працівників освіти і науки України пропозицій до проєктних показників державного бюджету на 2026-2028 роки.

Заступник Міністра з питань цифрового
розвитку, цифрових трансформацій
і цифровізації

Дмитро ЗАВГОРОДНІЙ